

DE NOORD-BRABANDER,

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Jaar de Stad... f. 12,
Franco per post... 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.
behalve 25 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

BEROEP

Katholieken van Nederland.

(Ingezonden.)

Katholieken van Nederland! eene godsdienstige vervolging is uitgebroken; het eiland Java is daarvan het tooneel, en op den 19den dag van januarij jongstleden heeft een Gouverneur-Généraal, welke daar nog in naam des Konings het gebied voert, zich tegen ons onderstaan, wat wel in de volkplanting eener natie, begrepen in het Staatsverdrag waaronder wij gezegd worden te leven, onmogelijk scheen: Hij heeft de hand geslagen aan eenen wettig en regelmatig handelenden katholieken Kerkvoogd en aan vier katholieke priesters, die tevens Godsdiens en plicht lief te hebben, en tevens moeds genoeg te bezitten, om het vrije Nederlanders hoofd niet te buigen voor eenen geweldenaar — of is door genoemden ambtenaar gepleegd dan verdrukkend geweld, toen hij in overmoed en wallekeur, en stennende op kracht van wapenen ten dien einde niet door ons betaald, den Hoogwaardigen Heer Grooff bevelen dora, dat hij met de zijnen na een tweetal weken den Nederlandsch Oost-Indie had te verlaten.

Waarom de Gouverneur van Nederlandsch Oost-Indie, met vrijheid en meent te zullen zeggen.

is een goed, een eigendom van Nederland, niet van de Regering, niet minder van des Konings stadsheer, maar van Nederland; want hij zijt derhalve Katholiek, even zeer als van elke staatskundige of godsdienstige natie, die geneigd moet zijn, om te verstaan, dat bedruven werd, te vergelijken.

Wat zijn de slagtoffers? Het zijn Nederlanders, zonen van den Staat waarin wij leven. — Katholieken! Het zijn bedieners van uwe godsdienst; edele, verdienstelijke mannen, die uit liefde voor eene zaak, welke u aangiet, zich aan de verdrukking en ontbering wille pligten hebben toegewijd, mannen die, volgens uwe diepste overtuiging, door liefde en hulp overwaardig zijn: — Katholieken! het is vooral een Gereverender in eene kerk, een man, die door alom erkende en onbetwistbare verdiensten tot de hooge waardigheid van Kerkvoogd is bevoordeeld, en mede wij hem in onsmidden gedurende een reeks van achttien schitterende jaren, met opoffering van zich-zelf, tot het behoud en walven van uwe Overzeesche Nederlandsche bezittingen, datgevoelend, wat geen ander Nederlanders toen gedaan heeft. — een man wiens naam in de archieven der Kolonien van den Staat met uitstekende ere is opgeteekend, en wien de Staat van West-Indien als om strijd den hoogsten lof hebben toegezwaaid! — Aan zulk een

man is het, dat de Gouverneur in despotieke willekeur zich vermat zijnen moed te koelen: dien verdienstelijken burger, dien vriend en weldoener der menschheid, dien trouwen Priester, dien eervollen Bisschop heeft hij het juk zijner alle regt vergete dwingelandij, zoo zwaar het immer knellen kon, gevorderd op de schouderen te klemmen; en toen de Heer Grooff in behoorlijken eerbied, maar in de zekere bewustheid tevens van zijn regt, zich der verlaging geweigerd heeft, omdat zijn geweten en heiligste plicht het toegeven verboden, toen heeft de Gouverneur hem het brandmerk der schande en der misdaad op het eerwaardig voorhoofd durven drukken en hem uitgebannen als RUST-VERSTOORDER.

Katholieken! die smet moet worden afgewaschen! Dulde wie dulden wil of kan, maar wij zullen het niet dulden, dat dit ongewroken voorbij ga! — Eer moet Nederland voor Nederland meer wezen, eer wij hervannien, een de Regering, die wij eerbiedigen, eer de Koning, dien wij beminnen, eer de Staten-Generaal, die ons vertegenwoordigen, het zullen of mogen dulden, dat een gezagvoerder, op den bodem, die aan Nederland behoort, door stom geweld het vrij geweten zoekt te verkrachten!

Regt, herstel, volledige voldoening, — dit eischen wij, en het zal ons geworden. —

Hadde de Hoogwaardige en Hooggeëerde Heer Grooff zich aan de Wet verroepen; hadde hij zich aan misdadig schuldig gemaakt; ware hij daarvoor het gevecht in handen gesteld; dan zoude hij elke regtbank sedert verdediger op het vroeger leven, op de hooge verdiensten van zulk een beklagde gewezen hebben: en waar nog eenige rechtschapenheid in het hart der regters sprak, daar zouden, bij het veroordeelend vonnis, de antecedenten van den heer Grooff, behoudens de noodzakelijke eischen der wet, niet verloren zijn. — Maar, Katholieken, het werd u reeds gezegd, en gij moét het weten, en het is de zekerste, de volste overtuiging, na grondig onderzoek verworven, welke wij hier ten aanhoore van het gansche vaderland zonder aarzelen of bedenken uitspreken, dat de Hoogwaardige heer Grooff is aan geen misdrijf schuldig. Hij heeft de wet geëerbiedigd, maar de Gouverneur heeft door zijn eischen en opvolgend uitzetten die geschonden en met den voet geschopt: de vervolging, waaronder onze waardige Grooff zucht, is van geen anderen dan van godsdienstigen aard: — Of hij eene louter kerkelijke straf, waarmede de Gouverneur niets te maken, waarover hij in geen zin te oordeelen had, naar het goedvinden en daarna op het dreigend vorderen diens Gouverneurs, wilde opheffen, daarvan is zijn verblijf in de Kolonie afhankelijk gesteld: en omdat de heer Grooff zijn plicht heeft gedaan, omdat hij geweigerd heeft te doen, wat Gods inspraak in zijn boezem verbood, omdat hij de kerkelijke censuur niet heeft ingetrokken, toen het grillig welbehagen des Gouverneurs dit eischte,

daarom heeft de hand diens Gouverneurs hem willen schandvlekken en hem verbannen.

Katholieken! welligt staat de noodzakelijkheid tot een nadrukkelijk handelen voor de deur: na weinige weken zal God, die den regtvaardige onder zijne hoede heeft, den scheepsbodem aan onze stranden voeren, op welken de Hoogwaardige en dierbare Heer Grooff nu middelwyl zijn wreedaardig lot, en veelmeer nog de verlatenheid van zijne Oost-Indische kudde, die hem door den Opperherder der Kerk werd toebetrouwd, en van welke hij door het geweld des Gouverneurs is losgescheurd, in bittere smart der ziele beweent.

Zal de Regering van Nederland hem in bescherming nemen tegen den overmoed zijns vervolgers? Zal zij zich haasten om regt te verschaffen, wien regt toekomt, en in het ongehindert voeren van zijn kerkelijk ambt hem herstellen? — Daartoe strekken nog onze eerste wenschen. — Maar bij voorraad de dienst van onze geringe krachten aan de edele zaak des Hoogwaardigen Vicaris van Nederlandsch Oost-Indie openlijk en volgaarne, en met geestdrift aanbiedende, zijn wij bereid, om, zoo de Nederlandsche Regering onverhoopt haren plicht niet doet, andermaal onze stem tot u te verheffen en onbeschroomd u op te roepen, ten einde door het verbinden van uwe namen met de vertoogen die voor de magthebbenden in den Staat zullen gevoerd worden, aan den eisch van regt en herstel kracht en klem te geven: dan zullen wij u hervinneren welk regt en welke hulp aan de Katholieke zaak door hooger dan aardse magt verzekerd is. — Een goede wet onze regel zal weten, wij zullen dan toch ook niet vergeten, dat een jaar 1795 in de geschiedenis van het Nederland aanwezig is, en dat gewetenwijheid bij de latere staatsverdragen ons gewaarborgd is. — En gij — zonder vrees voor beschaming voorspellen wij het aan hen die ons weérstaan zouden — gij zult gereed zijn om met ons aan Nederland, aan Europa en de geheele wereld te toonen, dat niet wij het onwaardige geslacht zijn, hetwelk dat pand en dat regt der godsdienstige vrijheid, meer dan het leven waardig, aan ons, en aan onze nakomelingen laten ontrooven door de vernietelheid en den waan van alvermogen, waartoe een Gouverneur, die zich tot den zetel en den schrik eens despoten verheffen, gestegen is.

Dan, in dit oogenblik reeds hebben wij eenen plicht te vervullen.

Wee der natie, welke voor de drug geen beloning heeft, en bij wie het gevoel der onrechtelijkheid uit het hart der burgers gewaakt.

Katholieken! toen voor verloop van een paar maanden Aartsbisschop van Keulen, die de geschiedenis van ons den groeten Clemens August noemen, door staatsgeweld van zijnen zetel verdreven was, toen hebt gij gemeend den moedigen bisschop een bewijs te moeten geven van deernis en van vreugde over zijnen heldenmoedigen standvastigheid. — Aan dien christelijken man, die u daarbij getuigt, Clemens August, in deze wereld reeds heeft u...

en aan zijne voorbede voor de Kerk, wier regten hij verdedigde, is de dank en de zegenbede gepaard, die hij voor u mede uitstort aan de bron de vergelding.

Thans gefit het oeren anderen **CLARENDS-ARTIST**: eenen waardigen Kerkvoogd over een uitgestrekt kerk-district, als Hij; — vervolgd en verbannen om de dienst der Kerk, om trouw aan pligt, gehoorzaamheid aan God als Hij; — onbezweken van moed en groot van ziel als Hij: — en bovendien is de edele Grooff Nederlander: hij leefde onder ons, wij waren met hoogachting en eerbied jegens hem beziel; wij beminden en roemden hem om zijne godsvrucht, deugd en menschenmin; wij zagen hem aan als een sieraad onzer Nederlandsche Kerk; en het onrecht der vervolging werd op Nederlandschen grond hem aangedaan!

En zullen wij dan dien verongelykten, dien verdrukten, maar tevens dien ouversaagden geloofsheid, dien geliefden Nederlandschen Bisschop van ons belangstellend medegevoel, van ons verbonden zijn aan zijn lot, van ons vereeren zijner deugd, niet doen blyken? — Met eene bloedende wond in het hart zal Hij den voet op het Nederlandsch kustzand drukken, en onze liefde zal Hem daar niet tegen snellen, om zyn leed te verzachten? — Met den glans der vervolgde regtvaardigheid op het gelaat, zal Hij tot ons komen; en wij zouden niet tot Hem gaan, om onze bewondering en onze hulde aan Hem te uiten?

Neen, Katholieken! Eer moet Hem gebragt worden! Blyken moet het, dat wij deugd waarden, en dat wij onzen eigen luister, niet door onverschilligheid en als of wij dien niet beseffen, laten verloren gaan! gedankt moet vooral de man, die voor de zaak der Kerk en der vrijheid heeft gestreden en geleden! Nederland en deszelfs hooge Regering moet het weten, dat wij van de zaak des Hoogwaardigen Heeren Grooff eene algemeene en onze zaak maken.

Op dat dit geschiede hebben wij dit woord openlijk tot u willen rigten: een bewijs van hulde en van dank en van deelneming — en hetzij zoo schitterend mogelijk — moet den bewinden Kerkvoogd bij zijn aankomen in Nederland, en uit naam van Nederlands Katholieken, worden aangeboden!

Terwijl wij van u verwachtten, dat Gij uwe offertes dien einde gaarne uit bijdragen, is het ons begehren, maar tevens dringend, verzoek dat de geëerde redactien der Katholieke dagbladen en tijdschriften zich hoe eerder hoe later met dit gewichtig onderwerp bezig houden en zich met de inzameling der bijdragen gelieven te belasten.

Geen voorstel kon meer de belangstelling gaande maken en op de ijverige medewerking van de redactie van den Noord-Brabander rekenen, dan het bovenstaande. Zij hoopt dus ruimschoots in staat gesteld te zullen worden, om aan het aangegeven doel te beantwoorden en zij roept dus hare catholieke landgenooten op, om door vereende bijdragen aan Mgr. Grooff, zoo mogelijk, dadelijk bij zijne ontschepping, door een waardig geschenk het bewijs te geven, dat zij zynen ijver, zijne standvastigheid voor de regten en belangen hunner Kerk op waren prijs stellen en hem daarvoor dankbaar zijn. Elke bijdrage tot dat doel, hoe gering ook, zal met genoegen ontvangen en aangewend worden; terwijl zoo van de bijdragen zelfs als van het daarvan gemaakt gebruik in ons blad een getrouw verslag gegeven zal worden.

Wij zullen hier nog slechts bijvoegen, dat Mgr. Grooff, volgens stellige berichten, den 3 february schep is gegaan, met zyn waardige medewerkers in den wijngaard des Heeren,

zij tegen de helft der aanstaande maand mei reeds kunnen arriveren; en daar de waarde van het Z. Hoogw. aan te bieden bewijs van deelneming er niet anders dan bij winnen kan, indien hem zulks dadelijk bij zijne ontschepping aangeboden wordt, kunnen onze catholieke landgenooten ons hiertoe, door spoedige bijdragen in staat stellen. Iets verders tot aanbeveling hierbij voegen, zoude eene miskenning zijn van hunne godsdienstige gevoelens, welke ons maar al te zeer bekend zijn en ons op een goed onthaal van het voorstel doen rekenen.

NB. Voor Amsterdam en omstreken kan men, des verkiezende, zijne bijdragen storten bij den heer C. L. van Langenhuysen, boekhandelaar aldaar, die ons dezelve successievelijk zal overmaken.

Tevens verzoeken wij de redactien der overige catholieke bladen, aan welke bovenstaande uitnoodiging gerigt is en die genegen zijn daaraan te beantwoorden, de bij haar ontvangene bijdragen aan ons te willen overmaken; ten einde daarna aan de geëerde voorstellers over te laten, op welke wijze dezelve best zullen aangewend worden.

BIJDRAGEN

tot een bewijs van dankbaarheid der Catholieken van Nederland aan

MGR. GROOFF.

Van den steller van het *Beroep op de Katholieken van Nederland* f 3.00.

Van den Noord-Brabander f 2.00.

Wij hadden ons voorgenomen het schandelijk stuk, genaamd **PROTEST EN KLAGT der DENKENDE Katholieke christenen te Samarang enz.**, medegedeeld in ons nummer van donderdag, 2 april, geheel onbeoordeeld te laten, wijl wij het geene beoordeeling waardig keurden. Wij volharden nog in dit gevoel, te meer nog daar de verdienstelijke redactie der *Catholieke Nederlandsche Stemmen* in haar nummer van zaterdag 11, al het schandelijke daarvan op eene passende wijs heeft blootgelegd. Wij kunnen het echter niet van ons verkrijgen, niet eenige bemerkingen en daadzaken mede te deelen, over de onderteekening van hetzelfde. Zoo als het stuk door ons is medegedeeld, naar luid der *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, die hetzelfde uit de Indien ontvangen heeft, staat onder: **Was geteekend door AL de leden der R. K. gemeente te Samarang.** Deze woorden behelzen eene schaamteloze leugen. Het stuk was slechts van acht en twintig handteekeningen voorzien. En wie zal nu gelooven dat de R. K. gemeente te Samarang slechts uit 28 leden bestaat, wanneer wij zeggen dat zij niet alleen bestaat uit Samarang zelf, maar nog uit vijf andere omliggende plaatsen. Maar wellicht hebben die acht en twintig onderteekenenaren, zich noemende **DENKENDE (?) Catholieke Christenen**, vermeend alleen den naam van Catholieken waardig te zijn en de niet-onderteekenenaren, dus **NIEDERDENKENDE Catholieke christenen** uit de gemeente, misschien wel uit den schoot der Kerk verbannen. Mogt dit waar zijn, dan zou de scheuring voltrokken wezen en zouden wij den heer Grube dubbel beklagen, indien hij aan het hoofd dier DENKENDE Catholieke christenen gebleven was.

Er zijn er misschien, die dat getal van 28 nog zeer hoog zullen vinden en begrijpen dat waar zooveel onderteekenenaren zijn, ook recht moet wezen. Hierop zullen wij antwoorden, dat niet alleen het getal, de *quantiteit*, maar ook de hoedanigheid, de *qualiteit*, in acht moet

genomen worden. Wij achten ons niet bevoegd, daaromtrent mede te deelen alles wat wij weten. In de *Catholieke Nederlandsche Stemmen* van 11. zaterdag heeft men echter daarvan een staakje kunnen vinden, wijl daarin gemeld staat, dat zich onder de intekenaren bevindt een priester van de zoogenaamde Kerk van Utrecht, die hier te lande gesuspendeerd, zich naar Oost-Indie begeven heeft en aldaar, zyn karakter geheel verzakende, in het huwelijk is getreden. Schoone aanbeveling, voorwaar, voor de regtzinnigheid, goede bedoelingen en het regt der DENKENDE catholieke christenen!

Doch er is eene andere daadzaak, welke het leugenachtige der woorden **AL de leden** nog klaarder doet uitkomen. Toen het zich noemende **R. K. Kerk en Armenbestuur** van Samarang, ten gevolge der suspensie van den eerw. heer Grube, weigerde den door de wettige Kerkelijke Overheid aangestelden geestelijken aan te nemen, en het even vreemdsoortig als onbevoegd besluit nam van de kerk te sluiten *tot tijd en wyle hetzij de pastoor Grube weder in diens waardigheid hersteld of wel* (NB. hoe Katholijk!) *een door het gouvernement van Nederlandsch Indie BENOEMD geestelijke voor die gemeente aangesteld zou zijn*, toen datzelfde bestuur door eenen pennestreek het kerkelijk gezag vernietigde en den Gouverneur-Generaal tot Paus verhief, door het gouvernement van Nederlandsch Indie **OM DE GUNST TE VERZOEKEN** den pastoor Grube in zijne waardigheid te herstellen, toen heeft de wezenlijke R. K. gemeente van Samarang, of, zoo men wil: de **NIEDERDENKENDE** catholieke christenen, tegen deze handeling een protest doen uitvaardigen; eischende dat het sluiten der kerk geen gevolg zou gegeven worden maar dat dezelve zou worden opengesteld voor *den* door zynen bisschop benoemden heer **Heuvels**. En wie weet tot welke gevolgen dit conflict aanleiding kunnen geven? Doch niet de Gouverneur-Generaal, niet de Resident, niet de heer Grube, niet de DENKENDE catholieken hebben die gevolgen afgeweerd; maar de heer Heuvels zelf. *De* **Heuvels** de gemoederen gestild, deze heeft de ware catholieke gemeente van Samarang tot bedaren gebragt en haar de lydelyke houding doen aannemen, welke de bisschop en zyne assistenten zelve aangenomen hebben, toen zij aan het bevel van den Gouverneur-Generaal hebben gehoorzaamd. Er valt niet aan te twyfelden, of de heer Heuvels handelde hierin volgens ontvangene bevelen of instructien van zynen bisschop, en hierin erkent men den waardigen harder, die by zyne standvastigheid in het handhaven der regten van de Kerk tevens de voorzigtigheid en de kalme berusting in zyn goed regt en in alle onfeilbare bescherming Gods paart. Hierin erkent men den waardigen man in wien de Regering met regt haar vertrouwen gesteld had; doch die het slagtoffer is geworden van eenen despotieken Gouverneur-Generaal van den onverzochbaren haat voor zekere partij aan de catholieke Kerk toegezworen.

— Hoe meer wij met alle standvastigheid behandeld worden, te meer wij ons aangespoort gevoelen der Regering toe te roepen, dat zij *regt* doe waar *regt* is; en dat eene vastbetradene houding zonder ellendige transactien, het goed regt handhave. Dit verdient hare eere, haar en het algemeen belang.

AMERIKA.
In het heeft weder een omwenteling plaats genomen. De president Pierre is ontslagen geworden door den generaal Riche, die dadelijk een proclamatie aan het volk uitgevaardigd heeft, waarbij hij zyne voorganger zeer mishandelt. — Een Londensch dagblad heeft onlangs gemeld dat door het engelsch gouvernement de maan

vrede en de verhouding naar de beide verzoeken
woordiger te Washington gezonden waren. Deze
tijding wordt niet en meer bevestigd. De grond-
slagen tot eene definitieve beslissing van het vraag-
stuk betrekkelijk Oregon zouden reeds vastgesteld
zijn en hiern bestaen.

Engeland, dat tot heden den ganschen loop der
Columbia gepreeld had tot den 49n graad, zou
nu den 42n voor grensbeheiding aannemen.

Deze zelfde mogendheid die ook de gemeen-
schappelijke naam op de Columbia eischte, zou
zich nu vergen met eene gemeenschap,
welke 15 a 20 jaren zal duren.

Engeland zouden de Vereenigde Staten afstand
doen van het eiland van Couver, dat, zoo als men
weet, zeer vruchtbaar en rijk aan steenkolen-mijnen
is. Daaronder begrepen het gedeelte dat onder den
49n graad breedte gelègen is. De noordelijke
toegang der zeeëngte zou uitsluitend aan de engel-
schen overgelaten worden en het amerikaansch
gouvernement zou zich aanpakken op de
gemeenschap der naam op de rivier St. Laurens.

Indien deze overeenkomst mogelijk tot stand
komt zal Engeland meester worden van al de
wateren ten Zuid-Westen van de Stille Zee, terwijl
aan Amerika slechts verzekerd zou worden de on-
gestoorde colonisatie van het grondgebied van
Oregon. Het is dus twijfelachtig of het cabinet
van Washington deze schikking zal aannemen.

ZWEDEN.

De commissie belast met het opstellen van een
ontwerp van constitutie voor Zweden, heeft den
31 maart hare eerste zitting gehouden onder het
voorzitterschap van den minister van justitie. Eene
sub-commissie, staande die vergadering benoemd,
heeft een rapport uitgebragt, waarin zij voorstelt,
om de werkzaamheden in drie afdeelingen te split-
sen; de eerste zal zich bezig houden met de bere-
dende geschiedenis van den tegenwoordigen re-
geringsvorm in Zweden; de tweede zal tot taak
hebben een overzicht te geven van al de grondwetten
der vreemde landen, en de derde zal de te onder-
werpen statistische vragen opstellen.

DUITSCHLAND.

En stap, welke niet weinig on-
gerust heeft gemaakt het hof van Oostenrijk,
door aan het hof te verzoeken dat eene zekere ver-
broedering al de bewoners van den den slavo-
nische stam vereenigt, en door de alge-
meene vergadering van het hof van Szaboleso
(Croatie). Deze vergadering heeft den 11den van den
Koning gestemd, waarin hij verzocht wordt Eulen
blijft te handhaven en het bloedvergiftig te ver-
mijden; deze wensching zou zelfs voorafgegaan zijn
door de koning, strekkende om eenen constitutione-
len koninkrijk voor Gallie en de onmid-
delijke bijeenroeping van den landdag te vragen.

Ten gevolge van bevelen uit Weenen afgezon-
den, zijn drie regementen paardenvolk en twee
regementen voetvolk van Illyrie, alsmede twee
grensregementen van Croatie op weg gegaan op
den marschalk Radetzki van het Lombardo-Vene-
tiaansch koninkrijk te versterken.

LEMBURG 2 april. Z. K. H. de hertog-
gouverneur is naar Weenen geroepen, alwaar zijne
tegenwoordigheid noodzakelijk wordt geacht om
eenige ingezonden te bekomen nopens den toestand
van Gallie. Z. K. H. zal morgen of overmorgen
vertrekken.

De rust is thans alhier hersteld. Er loopen
echter nog van tijd tot tijd bedreigende geruchten.
Alzo spreekt men van neuen nieuwen opstand,
tegen het koninkrijk, maar er kan
sprak meer zijn van eenen politieken opstand.
Eene versandering in den maatschappelijken toestand
der provincie is ontermijdelijk.

PRUSSEN. De jonge prins Gzartorski, die te
Berlijn gekomen was, om ten voordeele zijner on-
gelukkige landgenooten te komen,

heeft bevel gekregen om die hoofdstad te verlaten
en heeft weder den weg naar Belgie ingeslagen.
De Koning heeft geweigard onderscheidene poolsche
dames te ontfangen, die insgelijks de reis naar
Berlijn gedaan hadden om zijne goedertierenheid in
te roepen ten voordeele der leden van haar ge-
slacht, die in den laatsten opstand betrokken zijn.

Van de vesting Neisse wordt gemeld, dat de
poolsche gevangenen aan welke men eerst had toe-
gestaan om in de stad te wonen, den 29 maart naar
de kasematten van een der bastions van de citadel
vervoerd zijn, van waar zij den volgenden dag weder
naar de kaserne n. 3 zijn overgebracht en aldaar
opgesloten. Geen hunner mag uitgaan dan onder
geleide en het opzigt van eenen soldaat. Men schrijft
deze nieuwe maatregelen toe aan de onlangs plaats
gehad hebbende ontvlugting van twee gevangenen
van het fort Kozel. Tevens verneemt men dat den
24 maart, eene jonge dame te Koenigsberg in
hechtenis genomen is, onder beschuldiging van een
werkdadig deel aan de poolsche zamenzwering ge-
nommen te hebben.

De invoering binnen Oostenrijk van de *Alg.
Preuss. Zeit.* is verboden. Dit zal nog het geval
worden met een aantal andere vreemde bladen.

SPANJE.

MADRID, 8 april. De *Gaceta* behelst heden geen
enkel officieel stuk. Het ministerie is nog niet vol-
tallig. Men spreekt van den heer Salamanca als
minister van financiën.

Gisteren zijn eenige oproerige placaten op
onderscheidene punten der straat Atocha aangeplakt.
Eenige vergaderde menschen hebben luide kreeten
doen hooren tegen het hoofd der politie, die dezelve
liet afrukken. De stad is rustig maar de troepen
zijn in de kasernen geconcentreerd. De posten zijn
verdubbeld.

De *Esperanza* meldt dat eenige officieren en
onderofficieren van het regiment van Bourbon, dat
gisteren naar Castilie vertrokken is, in hechtenis
zijn genomen.

FRANKRIJK.

PARIJS 13 april. De grootvorst Konstantijn van
Rusland is den 11 dezer aan de reede van Toulon
aangekomen en den 12 aan wal gestapt. Hij heeft
zich het eerst naar de zee-prefecture begeven,
waarna hij het arsenaal van Mourillon en het
fort Lamalgue zou bezoeken.

De prins wenshende in het *incognito* dat hij overal
gehouden heeft, te volharder, heeft verzoekt dat
hem geene officieele eer zou bewezen worden.

De generaal Narvaez is te Bayonne aangekomen.
Den 11 heeft hij eene bijeenkomst gevraagd aan den
Infant don Enrique; deze bijeenkomst heeft slechts
zeer kort geduurd.

De beraadslagingen van de Kamer der Gede-
puteerden waren heden belangrijk uithoofde van het
gewichtig onderwerp dat er behandeld werd, namelijk
de vereischte credieten tot inrigting van het mate-
riaal der marine overeenkomstig het door de Kamer
gegeven voorschrift in de laatste financieele wet.
De admiraal Mackau, minister van marine, heeft
zijne voorstellen uiteengezet in een rapport aan den
Koning, bij de opening der zitting aan de Kamers
rondgedeeld; zij strekken om een crediet te ver-
krijgen van 23,100,000 franken, in zeven jaren te
vinden en moettende strekken om de fransche marine
zoo van zeil- als van stoomschepen te reorganiseren.

Met algemeene verwondering heeft men gezien
dat eene commissie, grootendeels zamengesteld uit
vrienden van het ministerie en waarvan drie offi-
cieren-generaal der marine deel uitmaken, zich tegen
het voorstel der ministers verzet en eene vermindering
van 20 millioen fr. voorgesteld heeft. Eene hevige
oppositie heeft zich in de Kamer tegen dit dit vreemd-
soortig voorstel geopenbaard en men denkt dat de
Kamer aan den minister de zegepraal zal bezorgen.

BELGIE.

BRUSSEL 15 april. Gisteren, de bepaalde dag
voor eene vereeniging van werklieden uit Vlaande-
ren op het plein der Natie, te Brussel, is alles
in deze stad in de volmaakste rust gebleven.

Op geen enkel punt is eenige zamenscholing zelfs
van nieuwigierigen gezien.

Het onweder van maandag 11. heeft in de
nabijheid van Antwerpen eenige ongelukken ver-
oorzaakt. Een molenaar, onder anderen, is gedood
geworden.

Te Mechelen zal het standbeeld van Marga-
retha van Oostenrijk, *la Gente damoiselle*, opgericht
worden.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 15 april.

Naar wij vernemen is gisteren avond op de alge-
meene vergadering der Societeit de Unie alhier be-
sloten, dat haar Handboogschutters concours, uithoof-
de van het verzetten van den kermistijd, dit jaar zal
gehouden worden op Woensdag den 1^{en} julij aan-
staande. Tevens is op die vergadering besloten,
dat in het vervolg bijgemelde Societeit beurtelings
concours zal plaats hebben van het handboog-
schieten en van Harmonie; zoodat dit jaar het
concours der Handboogschutterijen en het volgend
jaar dat der Harmoniën, en zoo vervolgens van jaar
tot jaar, zal plaats hebben.

Bij Koninklijk besluit van den 14 april 1846,
no. 50, is tot rijks-advocaat benoemd: in de
provincie Limburg, de heer mr. E. C. P. Gertsen,
advocaat te 's Gravenhage.

NIJMEGEN, 14 april. Met zekerheid kan ik u
berigten, dat Z. M. bij besluit van 11 dezer de
overeenkomst heeft bekrachtigd tusschen Z. Exc.
de minieters van binnenl. zaken en finantien, en de
heeren concessionarissen gesloten, met betrekking
tot den spoorweg van Arnhem, over deze stad naar
's Hertogenbosch.

AMSTERDAM, 15 april. Men verneemt dat het
hof zich op aanstaanden maandag uit de residentie
naar onze hoofdstad begeven en alhier acht dagen
vertoeven zal.

's HAGE 14 april. Heden is er aan het departe-
ment van buitenl. zaken eene langdurige confe-
rentie gehouden tusschen Z. Exc. den generaal-
majoor Wilmar, Belgisch minister, en Z. Exc. den
heer Mercier, buitengewoon Belgisch gezant aan
het nederlandsche hof, eenerzijds, en HH. Excs. de
minieters van buitenl. zaken en van financiën, van
den anderen kant, over het ontstane verschil be-
trekkelijk het tarief.

Aanstaande maandag zal de Tweede Kamer der
Staten-Generaal hare werkzaamheden hervatten.
Dien dag zal er beraadslaagd worden over de voor-
dragt van wet tot het verleenen van schadever-
goeding, ter zake van militaire inundaties in Noord-
Brabant, Zeeland en Limburg.

Men verwacht daaraan spoedig de beraadslagingen
over de ontwerpen van wet: 1°, tot vaststelling
van het eerste boek van het wetboek van strafregt,
2°, tot voorwaardelijke verhooging van regten op
den in-, uit- en doorvoer, en 3°, tot gelijkstelling
van de schepen, varende onder russische vlag, met
die van de meest begunstigde vreemde natie. In
de afdeelingen zal men zich wyders bezig houden
met de behandeling van de verdere ontwerpen van
wet, die aangeboden zijn, of zullen worden. Tot
de eerste behooren de ontwerpen: 1°, tot regeling
der kosten van de algemeene landsdrukkerij; 2°,
tot het toekennen van voordeelen aan den franschen
handel, en 3°, tot verhooging van zes hoofdstukken
der staatsbegroting over 1846 en 1837, ter zake
van de pensioenen. Wat de voordragten aangaat,
die nog zullen worden aangeboden, als zoodanig
geeft men onder anderen op: 1°, eene betrekkelijk
de Dedemsvaart; 2°, eene betrekkelijk den steenweg
van Maastricht tot de Geldersche grenzen, weswege
reeds, bij de wet van 14 februarij 1843, voor-
zieningen zijn vastgesteld, enz.

Men verzekert dat de heer van Rosenthal eerst-
daags zal beantwoorden de bedenkingen, in de
afdeelingen der Kamer gemaakt, ten aanzien van

het door hem gedane voorstel, strekkende tot wegvalling van de art. 130, 131 en 132, en tot vervanging van art. 152 der grondwet. Het schijnt alzoo de bedoeling van dien heer te zijn, dat dit voorstel door de Tweede Kamer alsnog in overweging genomen zal worden. Uit het voorloopig verslag, den 15 dec. jl. door de centrale afdeling, ten aanzien van dit voorstel, opgemaakt, blijkt echter, dat van de 51 leden, die hetzelfde hebben onderzocht, 46 verklaard hebben, zich met hetzelfde niet te kunnen vereenigen. Bijkans eenstemmig heeft men de meening uitgedrukt, dat dit voorstel voor ontijdig te houden is. Het is alzoo niet te verwachten, dat dit voorstel de goedkeuring der Kamer zal erlangen.

Ingezonden Stukken.

Iets over het Tweegevecht.

Het Utrechtsche Hof, regtsprekende in zake van het Tweegevecht tusschen de heeren van der Steen van Wattlestein en Baron van Herzele, sprak eerstgemelden vrij, aangezien, ofschoon laatstgemelde bij den strijd eene arm had verloren, er geene wet bestond, die in deze landen het tweegevecht verbiedende, eerstgemelde heer niet konde gestraft worden; uitgaande van het, zoo geheel natuurlijk beginsel: waar geene wet is, daar is ook geene overtreding. Deze zaak kwam echter naderhand voor den Hoogen Raad, welke van oordeel was, dat de heer van der Steen in allen gevallen niet strafeloos, een ander mogt verwonden, en verzaachtende omstandigheden vindende, den meergemelden heer van der Steen eene correctionele gevangenisstraf oplegde voor den tijd van één jaar. Het deed ons veel genoegen in het Handelsblad te lezen, dat Z. M. onze geëerbiedigde Koning, gebruik makende van het regt der Kroon, den heer van der Steen te dezen opzichte gratie heeft verleend. Maar geven wij, door dit ons genoegzaam openlijk bekend te maken, dan niet te kennen, dat wij het tweegevecht prijsselijk vinden en dat het niet behoorde gestraft te worden? Dat zij verre! Integendeel: Wij wenschten eene strafwet op hetzelfde verordend te zien; Wij prediken luid: het strekt tot schande voor de zich verlicht wanende negentiende Eeuw, dat dit middeleeuwsch product nog voorstanders vindt en in penigen beschaafden staat wordt geduld; maar wij juichen den Vorst toe, dat hij gebruik gemaakt van zijn regt om gratie te kunnen verleen; want het komt ons voor, beneden alle kritiek te zijn, dat men straffen, gesteld op verwonding, toepast op hen, die een tweegevecht aangaan. Verbiedt de wet het duël niet, en weet men dat er gewoonlijk niet met St. Nicolaas sabels of pistolen wordt geduëlleerd, dan moet eene verwonding wel altoos het gevolg zijn, wat een tweegevecht aan zal brengen. Wij willen echter de goede bedoeling van den Hoogen Raad geenszins voorbij zien; integendeel, wij prijzen het, dat hij, zoo veel als in zijne magt stond, een afschrik wilde inboezemen tegen het ongelukkig duël. Maar wij noemen het gevaarlijk voor den Staat, als eene regtbank zich niet bepaalt bij het doel van den wetgever als zij straffen toepast, en wij vragen: heeft de wetgever als hij verwondingen bestraffen wil, gedacht aan twee menschen, die een accoord hebben aangegaan om de een den ander te verwonden, ten einde daarmede eene beleediging, welke zij elkander hadden aangedaan, door bloed af te wasschen? Mag in Nederland zoodanig een accoord worden getroffen? Is het dan billijk, dat de triumpherende partij wordt gestraft? als we de regtbanken naar opzien, en niet naar de letter en den geest der wet zien handelen, dan is niemand zeker, van niet veroordeeld te kunnen worden. We hebben dit reeds in de plakkaten over den drukker der Fransche Courant kunnen opmerken.

toen we het verschil van zien der arrondissementen regtbank en van het hof ter dezer zake hebben vernomen. Die het laatst vonnist, moet om een einde aan de verschillen te maken, de zaak afdoen, maar dit is nog geen bewijs, dat die het laatst vonnist, naar regt vonnist; en we verheugen ons daarom in het regt der kroon, om, waar de rechter te veel mogt gelet hebben op omstandigheden, ten te min op den geest en de letter der wet, deze gratie kan verleen; want het doel heiligt niet de middelen. **A.**

den 4 april 1846.

LATERE BERIGTEN.

Sedert de aankomst der Oostenrijksche en Russische diplomaten te Berlijn, is de koning, die zich tot heden gunstig en vergevingsgezind jegens de Polen getoond had geheel van gevoelen veranderd. Hij volgt de gevaarlijke raadgevingen van Flotswel in, en al de beambten, die tot heden gematigdheid aan den dag legden, handelen thans met de meeste gestrengheid jegens de poolsche patriotten. Eene eerste daad van gestrengheid is gelegen in de omverwerping van het gymnasium van Posen; de professoren zijn weggezonden en de abbé Prabacki is afgezet om door eenen duitscher vervangen te worden; men gelooft dat de poolsche taal uit de lesven zal verbannen worden. De meeste der staatkundige gevangenen zijn naar Sonnenberg vervoerd en de criminele instructies zullen eerst dezer dagen een aanvang nemen. De befaamde regter van instructie Dunker is reeds te Sonnenberg aangekomen. Deze keus voorspelt weinig goeds. Ook heeft men den heer Cranecki, een hevig vijand der Polen, aan het hoofd der censuur geplaatst. Deze twee maatregelen doen eene reeks van ongelukken voorzien, welke men zal te wijten hebben aan de pogingen der twee genoemde mogendheden om het welwillend karakter van den koning van Pruisen naar hunnen wil te buigen en hem alzoo ook verantwoordelijk voor al de gepleegde en te plegen wreedheden te maken.

Strafzaken behandeld voor het kantongeregte te 's Bosch.

Van 15 April 1846.

C. M., J. B., C. v. V., P. S., wegens het werpen van vuilnis op de publieke straat te 's Bosch, ieder in eene geldboete van f 2,50, en de kosten bij onvermogen tot een dag gevangenis.

C. Q., G. S., A. L. V., wegens het geven van lager onderwijs zonder daartoe alle wettige vereischten te bezitten, ieder in eene geldboete van f 50,00 en de kosten.

DE STAATSRaad, GOUVERNEUR DER PROVINCE NOORD-BRABAND, maakt bij deze bekend, dat, ten gevolge van te verrigten herstellingen aan de Volbrug over de rivier de Donge, gelegen in de strekking van den grooten weg der 1e Klasse N°. 3, onder Raamsdonk, de passage over de rivier de Donge aldaar, in plaats van over die brug door middel van eene bekwaame pont ter zijde van de brug zal plaats hebben, en zulks gedurende den tijd van zes weken, aanvangende op maandag den 27 april eerstkomende, en eindigende op maandag den 8 juni daaraanvolgende.

's Hertogenbosch, 14 april 1846.

De Staatsraad, Gouverneur voorn.,

A. J. Borret.

De Commissie van Onderwijs in Noord-Brabant, brengt bij deze ter kennis van hen, die in de aanstaande voorjaarsvergadering voor den 1e of 2e rang verlangen geëxamineerd te worden, dat zij zich, op woensdag den 22 april 1846, des morgens om negen uren, voor de commissie behooren te vervoegen, in het Hôtel het parlement te 's Hertogenbosch.

Sleeuwijk, den 6 april 1846.

De secretaris der Commissie voornoemd,
H. E. VERSCHOOR.

Advertentien.

VERKOOPING

VAN
eene zeer schoone Collectie
BLOEMEN EN PLANTEN
Op Donderdag den 23 April 1846, des middags om twee ure, ten Verkoop van
BRUYN, in de St. Jansstraat te 's Bosch.

KOSTSCHOOLO

VOOR

R. C. JONGE HEEREN

te Tilburg,

ONDER HET BESTUUR VAN

C. L. BORSTEN.

De Bestuurder dezer KOSTSCHOOLO heeft de Edele zijn Instituut, in de gunst van Ouders en Voogden aan te bevelen.

De Vakken, die op hetzelfde onderwezen worden, zijn: de Nederduitsche, de Fransche, de Engelsche, en de Hoogduitsche Taal, gewoon Rekenen, Stel- en Meetkunst, Boekhouden, Aardrijks- en Geschiedkunde, Teekenen, Muzijk, enz.; de hoofdstrekking van het Onderwijs is echt Godsdienschtig grondbeginselen in de jeugdige herten te doen ontkiemen en aan te kweeken.

De Jonge Lieden zijn alhier en overal onder het opzigt des Bestuurders en diens hulp-onderwijzers, en worden steeds met eene voorkomende minzaamheid bejegend en behandeld. Voor KOST, ONDERWIJS en WASSCHEN betaald men f 180 's jaars.

Madere Informatien verlangende gelieve men zich te adresseren bij de WelEerwaarde Heeren Geestelijken te Tilburg.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

Bestuur der Domeinen.

OPENBARE

VERPACHTING

VAN

PEELGROND

ONDER

MILL.

DE ONTVANGER DER DOMEINEN te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe gemagtigd, op Maandag den 4 Mei 1846 en volgende dagen, des voormiddags, ten 10 ure, de Peel te Mill als naar gewoonte, openbaar te verpachten, ten overslaan van den Notaris **A. A. VERSTRATEN**, te Mill, in het openbaar.

Verpachten:

Ongeveer 700 Perveelen **TURMOEN** of **PEELGROND**, in den Domanielen Peel, genaamd de Prince Peel.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Heer **A. VAN LEEUWEN**, Peelmeeester te Cuyk, almede ten Kantore van den ondergetekende, 's Hertogenbosch, 9 April 1846.

DE ONTVANGER DER DOMEINEN voorn.,

H. J. VAN GRASVELD.

Grainmarkt

van 's HERTOGENBOSCH.

Woensdag en Donderdag 15 en 16 april.

ROGGE f 6.85 a f 7.75 f 8.15

BOEKWEIT f 7.50 f 7.85 a f 8.10

HAVER niet aan.

De middenprijs van de Rogge naar de markt van 's Hertogenbosch is f 8.19 het pond, de zetting van het Roggevoed is 36 cents de drie Ned. ponden. Het Nieuw pond Rotter f 0.81 a f 0.82.

FINDHOVEN, den 14 April 1846.

De prijzen der Grannen zijn heden alhier geweest:

En Nederlandsch oud Rogge. f 7.00

— Boekweit. f 7.80

— Haver. f 8.40

— Pond Roggevoed. f 0.30

— Boer. f 0.30

—

—

—

—

—

—

—

—

—